ÅRSPLAN FOR
TRYSIL MENIGHETSBARNEHAGE

2023/2024

Velkommen til Trysil Menighetsbarnehage.

I barnehagen håper vi på et godt samarbeid med barn og foreldre. Vi vil arbeide for å legge til rette for et samarbeid basert på tillit, trygghet og åpenhet.

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN

"Rammeplan for barnehagen" er en forskrift til Lov om barnehager, og ble revidert den 17.03.17 Hensikten med rammeplanen er å gi barnehagens personale og samarbeidsutvalg en forpliktende ramme å arbeide etter i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold.

Rammeplanen angir:

* mål for barnehagevirksomheten
* retningslinjer for arbeidet i barnehagen
* barnehagebarna skal i løpet av barnehageåret få erfaring fra syv ulike fagområder.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med barnas hjem, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng» (Rammeplan for barnehagen).

Vi skal styrke og legge til rette for at den enkelte får ta del av- og føler seg som en del av fellesskapet. Samtidig skal vi tilrettelegge for- og ta vare på det enkelte individ, gi det støtte, oppfølging og stimulering etter evner, interesser og utviklingsnivå.

Lek

I Rammeplanen for barnehager står det: «barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi». Barn skal oppleve en barnehagehverdag som er preget av trivsel, vennskap og lek. **For førskolebarn er leken den mest dominerende virksomhet.** Vi skal gi gode vilkår for lek. Det er i leken barna utvikler sin sosiale kompetanse, og leken er hovedarena for språkutvikling. Det er i relasjoner med andre- i leken- at vennskap oppstår. Leken er en arena hvor barnet får prøve og feile, og hvor det skaffer seg erfaringer. Barn har behov for å utforske, prøve ut regler og grenser, for å lære hvilke verdier og normer som gjelder. Dette er en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet, og kan være med å danne grunnlaget for et godt liv. Et godt liv hvor barnet danner et positivt selvoppfatning, og hvor det opplever mestring.

Vi skal ha voksne som tar leken på alvor, og som vet hvor viktig leken er for barna. Vi må ikke glemme at barn leker for å leke, de leker for lekens skyld. Leken har egenverdi for barna.

Sosial kompetanse
Sosial kompetanse er et sett av ferdigheter, kunnskap og holdninger som trengs for å mestre ulike sosiale miljøer, som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde relasjoner, og som bidrar til økt trivsel og fremme utvikling. Gjennom fellesskapet i barnehagen vil vi lære barna å ta vare på hverandre, hjelpe hverandre, vise empati og omsorg for hverandre. Lære å vente på tur, øve på å dele, øve på å sette andres behov foran dine egne, f.eks: ikke ta ifra hverandre leker, men vente til den er ledig, eller finne en annen leke. Øve på å ta imot enkle beskjeder, tørre å si ifra, ta initiativ, bli med i lek, og delta i samtaler. Lære ungene å bli stolte av seg selv
Øve på å løse konflikter- voksne og andre unger er rollemodeller.
Empati- samarbeid- selvhevdelse- selvkontroll- ansvarlighet (nøkkelord for utvikling av sosial kompetanse)

Kommunikasjon og språk
Kommunikasjon og språk påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.
Det er viktig at vi legger til rette for samspill og dialog mellom barna, og mellom barna-voksne. Det er i samspill med andre vi utvikler språk, og hvor vi kan kommunisere både verbalt, og non verbalt (kroppsspråket). Vi måVi voksne er rollemodeller, og vi skal anerkjenne hver enkelt barns uttrykk, og ha kjennskap til barnas alder og forutsetning for å forstå hva som skjer rundt seg. Alle barn skal få god språkstimulering i barnehagen. Tegn til tale kan brukes som en forsterkning av kommunikasjon/språket.

Digitale praksis
Barn skal få erfaring med digitale verktøy gjennom lek, kreativitet og læring. Digitale verktøy skal støtte opp om barnas læreprosesser, men skal ikke være en dominerende arbeidsmåte. Vi vil bruke i-pad, kopimaskin, kamera, filmlerret.

Danning
Vi skal bidra til at barna bygger opp en positiv selvfølelse, de skal oppleve mestring, og ha selvtillit til å ta ansvarlige og selvstendige valg. Vi skal fremme samhold i gruppa, samtidig skal det være plass for hvert enkelt barn. Vi skal sette ord på barnas følelser og tanker og sørge for trivsel. Gjennom fellesskapet i barnehagen lærer barna hvilke verdier og normer som er viktige. Vi skal synliggjøre og fremheve mangfoldet i barnegruppa.

Omsorg
Barn trenger fysisk og psykisk omsorg. Fysisk i form av stell, pleie, et fang å sitte i. Psykisk i form av lydhøre, anerkjennende voksne som ser og tar vare på det enkelte barnet.

Læring
Vi vil legge til rette for et stimulerende miljø i barnehagen, der barna får leke, utforske, lære og mestre. Barna lærer av hverandre i fellesskapet. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sansene i sine læringsprosesser. Vi sier at lek gir læring, og læring gir lek.

Progresjon
Alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Progresjon foregår gjennom de valg av pedagogisk innhold, de arbeidsmåter, de leker og materiell vi velger. Samtidig skal barna oppleve progresjon gjennom materialer og hvordan vi utformer utemiljøet i barnehagen. Dette

handler om at barna skal får utfordringer tilpasset deres erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. De skal oppleve mestring, samtidig som de skal ha noe å strekke seg etter.

Godt psykososialt miljø
Ny mobbelov tredde i kraft 01.01.21. Barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Barnehagen skal gripe inn hvis et barn har opplevd slike krenkelser. Det er den enkeltes subjektive opplevelse av situasjonen som skal tas på alvor. Vi skal sørge for et trygt og godt psykososialt miljø, der vi arbeider kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barnet. Barnehagen skal kjenne hver enkelt barn- og barnegruppe, slik at vi kan forebygge og kjenne igjen hvis noen barn føler seg utsatt for krenkende atferd eller mobbing. Hvis et barn opplever å bli utsatt for krenkende atferd eller mobbing, settes det inn strakstiltak for å undersøke saken nærmere, og videre setts det inn tiltak for å stoppe situasjonen. Der har barnehagen en aktivitetsplikt, og en medfølgende handlingsplan.
Denne planen viser:

- Hvilke problemer tiltakene skal løse
- Hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- Når tiltakene skal gjennomføres
- Hvem som skal gjennomføre tiltakene
- Når tiltakene skal evalueres

Ved mistanke om krenkelser fra en ansatt mot et barn skal styrer og/eller barnehage-eier kontaktes. Og samme tiltaksplan vil bli fulgt.
Vi skal forebygge og kjenne igjen tegn på barn som blir utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Livssyn
Barn er født inn i en familie, et samfunn. Sammen skal vi gi barna danning i samsvar med de kristne grunnverdiene som preger samfunnet vårt. Vi vil fremme mangfold, toleranse og respekt/selvrespekt. Vi vil at barna skal vise omsorg for hverandre, lære å tilgi og å være ærlige.
Vi vil at barna skal ta vare på ting, lære prinsipper om gjensidighet, likeverd og nestekjærlighet.
Barna skal bli kjent med de kristne høytidene, kjenne til de religionene som er representert i barnehagen hos oss.
Vi skal bli kjent med kirken og nærmiljøet som er en del av samfunnet rundt oss.

Barns medbestemmelse
”Barn i barnehage har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet” (Lov om barnehager kap2, §3)
Vi følger opp innspill fra ungene, og lar de være med på å forme hverdagen ut ifra deres behov og forutsetninger. ”Er det noen som vil ut å leke?”. ”Kan vi gå på tur?” ” Kan vi male?” «Jeg vil leke med lego».
Vi skal se hvert barn hver dag, og anerkjenne den de er. Der det er mulig, skal vi la barnas innspill ha betydning i deres hverdag.

Der det er et barn, trengs det en voksen.
Der det er en voksen trengs det ikke flere.

TILVENNING

Vi i barnehagen vil sammen med dere foreldre legge til rette for at barnet/barna deres skal få en trygg og god start i barnehagen. Vi legger til rette for at barnet skal få tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til andre barn og personalet. Vi vil legge rette for en tett oppfølging, slik at du/dere og barnet blir trygge i barnehagen. Det er individuelt hvor lang tid barnet/barna bruker på tilvenning i barnehagen. Bruk god tid på tilvenningen.

OVERGANG

Når barnet begynner i en ny barnehage, vil vi legge til rette for at dette skal skje på best mulig måte for barnet. Vi besøker den nye barnehagen sammen med en fra personalet. Og har overgangssamtaler med den nye barnehagen ved behov, der dere foreldre kan delta.

TRYSIL KOMMUNES OPPVEKSTMODELL

Overordnet målsetting: «Trysil kommune vil ha barn og unge som mestrer språket, vennskap og kroppen. Vi vil ha barn og unge som tør, vil og kan i et lekende miljø og vi vil ha voksne som ser, som viser vei, som rekker ut ei hånd og som skyver de unge fremover».

Vil dere lese mer om oppvekstmodellen, gå inn på www.trysil.kommune.no.

FAGOMRÅDER

Kommunikasjon, språk og tekst

Personalet skal	Tiltak
- Vi skal være tilstede der barna er, på gulvet, i dukkekroken, lesekroken. Vi skal tolke, lytte og se barnas signaler. - Vi skal tolke barnas kroppsspråk - Bruke tegn til tale som støtte til språket - Bruke enkle symboler for å forsterke leken, etter hvert bruke språket som en aktiv del i leken. - Bruke språket for å skape relasjoner, og bygge vennskap. - Voksne være bevisst sin rolle som språkmodeller, og bruke språket aktivt gjennom hele dagen. - Bruke alle sansene våre - «Bade» barna i språk- sette ord på gjennom hele barnehagehverdagen - Delaktig i leken (parallell-lek, begynnende rollelek) - Gjenta ordene riktig -Viser interesse for det barna uttrykker og formidler - Vi knytter det muntlige og skriftlige språket sammen -Vi blir med i rolleleken- språk, lekekoder, turveksling -Oppfordrer barna til å sette ord på- dialog - Snakke om følelser	- Hjertesamling - Synge sanger med enkle bevegelser. - Bruke enkle sanger med og uten bevegelse - Bruke få og enkle ord - Bruke bilder til å forsterke språket - Dialog og samspill på barnas premisser - Lese/se i enkle bildebøker - Alltid ha bøker tilgjengelig i hyllen - Bruke ipad som støtte i samlinger, til bilder og sanger - Henge bilder i barnas høyder - Tid og rom for lek- parallell-lek, borte-tittei - Dramatisere/gjenfortelle - Sette tekst på tegninger - Lekeskriving - Spill - Rim og regler - Bøker, fortellinger med bilder og enkel tekst - Sangleker - Bokstaver- telling på ulike språk - Rollemodeller som bruker språket aktivt i leken - Språket får betydning - Tid og rom for rollelek, konstruksjonslek

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål for personalets arbeid	Tiltak
- Legge til rette for gode vaner tidlig i livet - Legge til rette for tumlelek - Legge til rette for utvikling av grunnleggende motoriske aktiviteter - Bli kjent med kroppen - Veksling mellom aktivitet og ro - Serverer sunn mat, hvor barna får mulighet til å smake på forskjellig mat -Bygge videre på motorisk utvikling til det enkelte barn- barna opplever å få til-mestring	- Tid og rom for tumlelek - God boltreplass inne og ute - Hviling ute i vogner, eller inne i seng - Krabbe- gå- løpe - Bygge med klosser- rive ned - Puttebokser - Enkle puslespill - Sette ord på kroppsdeler på stellerommet- peke på, etter hvert si navnene - Enkel hinderløype - Vaske hender før og etter måltidet- begynne

- Hjelpe barna med å forstå følelsene sine- vi har rom og forståelse for alle følelser - Vi har plass for at alle er forskjellig - Få utfordringer tilpasset modenhet - Hygiene og renslighet - Bli mer selvstendig i håndvasken, påkledning og evt toalettbesøk	å vente på tur - oppfordres til å smake på ulik mat- varmmat minimum 2 ganger i uka - frukt og grønt til hvert måltid - Sang leker når vi har musikkstund - Hinderløype inne og ute - hoppe, hodekråke, rulle, gå baklengs - Besøke lekeplassen ved biblioteket - Gå i ulendt terreng - Holde i pensel, fargeblyanter og saks - Perle, tusjer, puslespill med flere brikker - Begynne å kle på seg selv - Smøre maten ved bordet, spise selv, sende til andre - Uttrykke ulike følelser

Kunst, kultur og kreativitet

Personalet skal	Tiltak
- Legge til rette for forskjellige formingsaktiviteter- skaperglede og ulike uttrykksformer - Bruke sang, musikk og dans som hverdagsaktiviteter- gi gode opplevelser - Videreutvikler ulike formingsteknikker - Ungene får møte ulike kulturuttrykk - Legge til rette for barnekulturen- ta den på alvor - Prosessene står i sentrum, ikke produktet - Formidle ulike tekster - Bli kjent med forfattere fra Norge	- Fingermaling- pensel - Spontansang - Sang - Instrumenter - Musikk - Fortellinger - Forme i ulike materialer- modellering, sandkassa, ark -Lim, saks, papir - Ulike måter å male på og med - Besøke biblioteket - Gå på tur i nærmiljøet - Barna får formidle- roller - Bli kjent med forfatterne ved bilde, tekst- gi rom for lek

Natur, miljø, bærekraft og teknologi

Personalet skal	Tiltak
-Legge til rette for at barna skal være ute i allslags vær - Gi gode opplevelser og erfaringer i naturen -Friluftsaktiviteter og utelek - Vi undrer oss sammen med ungene - Bli kjent i nærmiljøet	- Små turer ute- naturkrefter (vind, regn, sol, snø) - Lære om planter og dyr som lever her vi bor- kjenne på og se - Legge til rette for lek i naturen og i bhg - Bli glad i å være ute i allslags vær - Leke med snø, vann, blader

	- Gå på turer i nærmiljøet - Spire, så og høste - Kjenne igjen enkelte planter og dyr i nærheten - Sortere søppel - Ta med søppel tilbake i barnehagen etter tur - Bokashi – matavfallet blir omdannet til jord - Kjøkkenhage ute i barnehagen

Etikk, religion og filosofi

Personalet skal	Tiltak
-Vi kjenner til barnas religiøse livssyn og kulturelle bakgrunn - Vi er gode rollemodeller - Være tilstede der barna er, og hjelpe til når de trenger alternative handlingsmønster - Vi viser respekt for alle barn -Samtale, undring - Bli kjent med egne og andres følelser Vi er der barna er- hjelp til å løse konflikter -Tydelige voksne- hva er lov/ikke lov -Nulltoleranse for krenkende atferd og mobbing	- Ha en åpen og god dialog med foreldrene - Markere kristne høytider- påske og jul, bruke konkreter - Markere merkedager i ulike religioner som er representert i barnehagen (i samarbeid med foreldrene) - Hvilke følelser har vi- hjertesamling -Si hei når vi kommer i barnehagen - Vi har en verdiplattform som alle kjenner, DOLL -Vente på tur -Ikke ta ifra hverandre leker- levere tilbake - Hjelpe hverandre- holde i handa, samarbeide, vise omsorg når noen er lei seg - Respekt- si hei -Få erfaring av at egne valg og handlinger kan påvirke en situasjon- vise og fortelle - Rollespill av de voksne med tema i etikken- tilgi, ikke ta ifra, dele….

Nærmiljø og samfunn

Personalet skal	Tiltak
-Barna har medbestemmelse på sin hverdag - Vi er observante voksne når barna skal bli kjent med barnehagehverdagen - Vi går korte turer i nærmiljøet -Bli kjent i nærmiljøet - Medbestemmelse utfra modenhet - Bli kjent med samene - Ta valg- konsekvens	- Vi sier helst ja når barna spør om noe - Barna velger om de vil delta - Medbestemmelse v/bilder og konkreter - Tid og rom for lek og vennskap- bli kjent - bevisst på kroppsspråk til barna- et fang, trøster, hjelper - Øve på turtaking - Turbussene til lekeplassen, kirka,

- Bli kjent i trafikken	flomvollen - Besøke kirken, lekeplassen, Biblioteket, Solbakken, Gapahuken i Lysløypa, tur til flomvollen, fjellet, idrettsplassen - Kjøre buss - Besøke ambulanse, brannstasjon og politi - Markere samefolkets dag 6. februar med joik, telling, flagg, fortelling og bilder - Medbestemmelse v/ konkreter og samtale - Får velge hva de vil spise, leke, gjøre- se at valgene får en konsekvens

Antall, rom og form

Personalet skal	Tiltak
-Vi støtter opp om barnas begynnende matematiske utvikling - Vi bruker matematiske begreper i hverdagen -Vi undrer oss med barna- størrelser- mengder - Vi bruker naturen til å se på likheter, ulikheter, telling, sammenligner - sang	-Lek med tall fra 1-10 - Telle til tre på ulike språk- representerer barnegruppas språk - Sette ord på- stor, liten, kort, færre.. - Telle fingre, tær, unger - Lek med former, puttekasse, puslespill - Ser på ulike dyr og planter - Lek med former og figurer- telling, farger - Vekt- tung- lett, flere- færre - Sanger - Konstruksjonslek- bygging - Spill

DOKUMENTASJON

Vi vil bruke ulik dokumentasjon for vårt arbeid i barnehagen alt ut ifra hvilke mål vi har satt oss. Dokumentasjonen vil være et viktig grunnlag for vurderingen av barnehagens innhold, arbeidsmåter, barns læring/lek og personalets arbeid.

I vår dokumentasjon vil vi bruke*:*

- Personalmøtene en gang i måneden, og planleggingsdagene
- Bilder av barna, i formelle/uformelle læringssituasjoner
- Bilder av tegninger/malerier/kunst som barna har laget
- Observasjon av barnet- barna
- Tilbakemeldinger/foreldresamtaler
- Månedsplaner
- Årsplan

VURDERING

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom små og store i barnehagen er den viktigste forutsetningen for barns læring og utvikling.
For å vurdere dette vil vi ha daglige samtaler, personalmøter hvor vi snakker om det enkelte barn, barnegruppa, vårt samfunnsmandat, fagområder og temaer.
Dere foreldre kan stille spørsmål og forventninger til det vi driver med. Vi er glade for alle tilbakemeldinger.

PERIODEPLAN FOR AUGUST- JULI

Temaer for året i barnehagen planlegger vi etter hvert. Dette for at vi bedre kan følge barnas interesser og velge temaer ut ifra dette etter hvert. Noen faste punkter vil selvfølgelig ha sin faste plass i barnehageåret.
I august –kommer vi til å ha fokus på tilvenning. De barna som starter hos oss og deres foreldre skal få bli kjent med barnehagen, oss i personalet og de andre barna i barnehagen. I november og desember kommer vi til å fortsette med juletradisjoner, og april kommer vi til å snakke om påsken, og i mai kommer vil til å ha litt ekstra fokus rundt 17.mai.

PERSONALSAMARBEID
Barnehagen har personalmøte en gang i måneden, på kveldstid. I tillegg til 5 planleggingsdager i året.

FORELDRESAMARBEID
Personalet ønsker å ha en åpen og god kommunikasjon med foreldrene, da dette er viktig for å kunne tilrettelegge forholdene best mulig for det enkelte barn. En gjensidig interesse for barnas liv i hjem og barnehage tror vi er med på å skape en trygg hverdag for barna.
Vi ønsker at hjem og barnehage skal utfylle hverandre. Det er viktig at dere føler dere trygge på å kunne si hva dere mener, og hvilke tanker dere har om barnas opphold i barnehagen.

Foreldresamarbeid skjer gjennom den daglige kontakten ved levering/henting foreldremøter som holdes 2 ganger i løpet av barnehageåret, foreldresamtaler som vi har på høsten og våren (**foreldrene må gjerne ta initiativ til flere samtaler hvis dere ønsker dette**), samarbeidsutvalget (representanter fra foreldrene), foreldrerådet, og andre felles aktiviteter.

Foreldrerådet består av alle foreldre/foresatte til barna i barnehagen. Det blir valgt 2 fra foreldrerådet som er såkalt foreldrekontakter.
Det skal sitte to representanter fra foreldrerådet i samarbeidsutvalget. Dette trenger ikke å være de samme foreldrene som er foreldrekontakter.

Foreldrene er alltid velkommen til å komme innom oss i barnehagen for å se hva vi holder på med, slå av en prat, eller for å bli med på turer/aktiviteter vi skal ha.

Samarbeidsutvalget skal være rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Utvalget består av 2 representanter fra foreldrene, to representanter fra personalet og to representanter fra eierne(menighetsrådet). (Styrer i barnehagen har ikke stemmerett, men uttalelsesrett). Utvalget skal bla. godkjenne årsplanen, se at barnehagen blir drevet innenfor rammene av barnehageloven- vedtekter og budsjett.